

بررسی تحلیلی گروه‌های اصلی هدف دشمنان جمهوری اسلامی ایران

از منظر مقام معظم رهبری

سید علی محمد موسوی^۱، سید محمدرضا موسوی^۲

۳۰

چکیده

از مسائل مهم در هر انقلابی، بررسی دقیق گلوگاه‌های نفوذ دشمنان آن انقلاب با هدف پیشگیری از آن است. هدف پژوهش حاضر بررسی اقشار اصلی مورد طمع دشمنان جمهوری اسلامی ایران، در نگاه مقام معظم رهبری است. سوال اصلی این است که کدامین اقشار جامعه بیش از سایر مردم، در معرض خطر نفوذ دشمنان و سوءاستفاده از ایشان قرار دارند و رهبر انقلاب، چه توصیه‌هایی به این گروه‌ها، برای مصون ماندن از انحراف دارند؟ این پژوهش با روشی تحلیلی-توصیفی و با استفاده از منابع کتابخانه‌ای و همچنین بر اساس گردآوری داده‌ها از مجموعه بیانات و سخنرانی‌های ایشان، به بررسی این مسأله پرداخته است. یافته‌های تحقیق فوق به شرح ذیل است: مهمترین اقشاری که رهبری آن‌ها را مورد خطاب قرار می‌دهد و از نفوذ دشمن برحذر می‌دارد چهار گروه مسئولین، روحانیون، دانشگاهیان و مطبوعات هستند. کسب بصیرت، تکیه بر خداوند و فراموش نکردن یادش در همه امورات زندگی، مجاهدت در دو جبهه درون (جهاد با نفس) و برون (دشمن بیرونی)، همدلی و کارآمدی مسئولان، لزوم برنامه‌ریزی متناسب با طرح‌های دشمن، ترویج روحیه ایثار و شهادت طلبی و... از مهمترین توصیه‌های ایشان به اقشار مورد هدف دشمن است.

کلیدواژه‌ها: رهبری، دشمن، مسئولین، روحانیون، دانشگاهیان، مطبوعات.

دوره ۸، شماره ۳، پیاپی ۳۰

پاییز ۱۴۰۳

مقاله پژوهشی

تاریخ دریافت:

۱۴۰۳/۳/۰۴

تاریخ پذیرش:

۱۴۰۳/۰۸/۱۵

صص: ۲۵-۷

شابا چاپ: ۴۵۶۵-۲۵۸۸

الکترونیکی: ۰۳۸۱-۲۷۱۷

۱. استادیار گروه معارف اسلامی دانشگاه صنعتی خواجه نصیرالدین طوسی (ره)، تهران، ایران. (نویسنده مسئول)

musavi245@gmail.com

۲. استادیار گروه معارف اسلامی دانشگاه صنعتی کرمانشاه، کرمانشاه، ایران.

مقدمه

امروزه با توجه به رشد فکری و آگاهی عمومی ملت‌های جهان، نفوذ و سلطه و به دست آوردن مستعمرات از راه لشکر کشی‌های نظامی به آسانی امکان پذیر نیست و در صورت اجرا هزینه‌های زیادی را بر مهاجمان تحمیل می‌کند. به همین سبب بیش از یک قرن است که استعمارگران روش نفوذ در کشورها را تغییر داده‌اند و از طریق سیاست‌های فرهنگی (با عناوین تبلیغ مذهبی، رواج تکنولوژی، انجمن‌های خیریه، ترویج بهداشت و...) تلاش می‌کنند به اهداف شوم خود برسند. زیرا فهمیده‌اند که بهترین راه نفوذ در سایر کشورها نفوذ در فرهنگ آنان و استحالهٔ درونی آن است. آنان می‌خواهند ارزش‌های مورد پسند خود را ارزش‌های مترقی جلوه دهند تا بتوانند آن را جایگزین معیارهای بومی و ملی ملت‌ها سازند. (ولی زاده، ۱۳۸۸: ۳۶)

دشمن شناسی نظام جمهوری اسلامی ایران از دیدگاه مقام معظم رهبری، به معنای درک و شناخت دشمنان، شناسایی عوامل تهدیدکننده و پیش‌بینی و آمادگی نسبت به تهدیدهای آینده است. از منظر ایشان، دشمن شناسی نظام جمهوری اسلامی ایران نیز بر آموزه‌های دینی و اصول قرآنی استوار است.

رهبری همواره در سخنرانی‌های خود به بررسی و تحلیل نقاط ضعف و قوت دشمنان و همچنین بررسی روابط آنها با ایران می‌پردازد. ایشان تأکید دارند که باید هوشیاری همه جانبه و استفاده از تجربه‌ی چندین ساله‌ی مسئولین و مردم نسبت به دشمنان جدید و راهبردها و حملات آنان وجود داشته باشد. همچنین ایشان نفوذ فکری و فرهنگی دشمنان را خطرناک‌تر و ماندگارتر و راه مقابله با آن را نیز پیچیده‌تر می‌دانند. (خانجانی، ۱۳۹۸: ۱)

شناسایی گروه‌های هدف دشمنان و تجهیز ایشان به وسیله آگاهی بخشی و تنبه، تأثیر به‌سزایی در پیشگیری از نفوذ دشمن در بدنه نخبگانی جامعه دارد؛ به طوری که به عنوان مثال استاد دانشگاه یا یک مسئول بلند پایه در نظام مقدس جمهوری اسلامی، شاید هیچ‌گاه گمان نکند که مورد طمع دشمنان نظام قرار گرفته است. اما رهبری جامعه با اطلاعات دقیق و اشراف نسبت به مسائل کشور، منطقه و جهان با تبیین دقیق و منطقی به این افراد هشدار می‌دهد که غفلت شما از نقشه‌های شوم دشمن، باعث گرفتاریتان در بازی دشمن شده و ناخواسته نقشه آنان را کامل خواهید کرد.

شناخت اصلی‌ترین گروه‌های مورد طمع دشمنان نظام، بررسی راه‌های نفوذ دشمن در آن‌ها و توصیه‌های امام جامعه برای پیشگیری از بازی خوردن این اقشار، مهمترین مسائل مورد بررسی در پژوهش حاضر هستند.

مفهوم شناسی

واژه دشمن در ادبیات قرآنی معادل «عدو» است. راغب اصفهانی درباره «عدو» می‌گوید: «عدو، تجاوز و درگذشتن از حد است که با التیام منافات دارد. یعنی با بهبودی بخشیدن و سازگاری دادن میان دو چیز تفاوت دارد.» (راغب اصفهانی، ۱۴۱۲ق: ۵۵۳)

دشمن‌شناسی از مفاهیمی است که در آیات و روایات اسلامی موردتوجه قرار گرفته است و بر هوشیاری همیشگی مؤمن و دشمن‌شناسی او تأکید شده و تبری از دشمن که لازمه‌ی آن دشمن‌شناسی است؛ در زمره‌ی فروع دین قرار دارد. علمای شیعه نیز به پیروی از معارف و احکام دینی، توجه و اهتمام زیادی را صرف معرفی دشمن و موضعگیری در قبال آن در طول تاریخ داشته‌اند. (پور فاضلی، ۱۳۹۱: ۵)

تجهیز به قدرت ایمان (آل عمران، ۱۲۰)، افزایش قدرت نظامی (انفال، ۶۰)، ممنوعیت دوستی با بیگانگان (مائده، ۵۷)، و مبارزه و جهاد با دشمنان (توبه، ۷۳)، از مهمترین دستورات قرآن برای ایستادگی و پیروزی در برابر دشمنان است.

همچنین امام علی (ع) می‌فرماید: «أَفَه الْقَوَى اسْتِضْعَافِ الْخَصْمِ: آفت قدرتمند، ضعیف شمردن دشمن است.» (غرالحکم، ص ۳۳۳)

رهبر انقلاب در باب لزوم دشمن‌شناسی می‌فرماید: «ما دشمن زیاد داریم، تعجب نباید کرد. عرض کردم در قرآن خدای متعال می‌فرماید که «وَكَذَلِكَ جَعَلْنَا لِكُلِّ نَبِيٍّ عَدُوًّا شَيْطَانِ الْإِنْسِ وَالْجِنِّ يُوحِي بَعْضُهُمْ إِلَى بَعْضٍ زُخْرُفَ الْقَوْلِ غُرُورًا»؛ (انعام، ۱۱۲) هم دشمنان جنی، هم دشمنان انسی وجود دارند و اینها به هم کمک هم میکنند؛ سیستم‌های اطلاعاتی خیلی از کشورها علیه ما با همدیگر همکاری میکنند.» (سخنرانی نوروزی، ۱۳۹۹/۰۱/۰۳)

۱. علل دشمنی با جمهوری اسلامی

دشمنان جمهوری اسلامی دلایل زیادی برای این دشمنی دارند که خلاصه‌ی آن‌ها در بیانات مقام معظم رهبری به شرح ذیل است: (۱) جمع شدن سفره چپاول بیگانگان با پیروزی انقلاب اسلامی (۲) انقلاب باعث زنده کردن امید در دنیای اسلام و دنیای عرب گردید (بیداری اسلامی) (۳) پیروزی انقلاب، باعث دمیدن روح امیدواری در لبنان و مقاومت فلسطین و ایستادگی آن‌ها در مقابل رژیم صهیونیستی شد (۴) نفی اموری از قبیل استثمار، سلطه‌پذیری، تحقیر ملت به وسیله ی قدرتهای سیاسی دنیا، وابستگی سیاسی، نفوذ و دخالت قدرتهای مسلط دنیا در کشور، سکولاریسم اخلاقی؛ اباحیگری و... توسط جمهوری اسلامی (۵) اثبات اموری مانند هویت ملی، هویت ایرانی، اثبات ارزشهای اسلامی، دفاع از مظلومان جهان، تلاش برای دست پیدا کردن بر قلّه های دانش در جمهوری اسلامی (۶) ایستادگی انقلاب اسلامی در مقابل قدرت طلبی و سلطه طلبی نظام سلطه و زورگویی شرق و غرب (مهمترین شعار انقلاب، مقابله با ظلم و استکبار) (۷) موقعیت استراتژیک ایران در وسط خاورمیانه، که می‌تواند پایگاه اصلی استکبار باشد (۸) خوی چپاول‌گری کشورهای استکباری که می‌خواهند همه ثروت و قدرت عالم در اختیار آن‌ها باشد (۹) مخالفت صریح جمهوری اسلامی با تحمیل فرهنگ غرب بر ملت‌های مسلمان (۱۰) حمایت معنوی و سیاسی جمهوری اسلامی از همه قیام‌هایی که در دنیا، برای عزت اسلام شکل می‌گیرد (صدور انقلاب) (۱۱) پیشرفت هسته‌ای انقلاب اسلامی با اتکاء به توانایی داخلی که چنین چیزی ضد وابستگی است (۱۲) هویت بخشی، آگاهی بخشی و بیدار کردن کشورهای دیگر دنیا به خصوص جمعیت‌های اسلامی (۱۳) دفاع جمهوری اسلامی از ملت‌های مسلمان.^۱

(۱) برای مطالعه بیشتر ن ک: بیانات در دیدار اساتید و دانشجویان در دانشگاه علم و صنعت ۱۳۸۷/۹/۲۴؛ بیانات در دیدار مسئولان نظام ۱۳۸۳/۸/۶؛ بیانات در دیدار جمعی از دانش آموزان و دانشجویان در آستانه ی سالروز سیزده آبان ۱۳۸۷/۸/۸؛ بیانات در خطبه های نماز جمعه ی تهران ۱۳۷۲/۳/۱۴؛ بیانات در خطبه های نماز جمعه ی تهران ۱۳۷۲/۳/۱۴؛ بیانات در نوزدهمین سالگرد ارتحال امام خمینی ۱۳۸۷/۳/۱۴؛ بیانات در دیدار مسئولان و کارگزان نظام جمهوری اسلامی به مناسبت میلاد پیامبر اکرم (ص) و امام جعفر صادق (ع) ۱۳۷۸/۴/۱۰؛ بیانات در خطبه های نماز جمعه تهران ۱۳۷۲/۳/۱۴

۲. اقشار اصلی مورد هدف دشمنان از نگاه رهبری

رهبر انقلاب بارها بر کسب بصیرت، بصیرت‌زایی و بصیرت‌افزایی که از ضروریات دشمن‌شناسی به خصوص در طوفان حوادث‌اند، تأکید کرده‌اند. ایشان شناخت انواع و اقسام حیل‌های دشمن و معرفی آنها و آگاه کردن ملت را بارها و بارها به مسئولان و مردم گوشزد کرده‌اند. (پور فاضلی، ۱۳۹۱: ۶)

از منظر رهبر انقلاب، چهار گروه روحانیون، دانشگاهیان، مسئولین و مطبوعات و اصحاب رسانه، بیش از سایر اقشار جامعه، در معرض سوءاستفاده و نفوذ دشمنان قرار دارند و به همین جهت لازم است که این افراد نگاه ویژه‌ای به این مسأله داشته باشند تا از روی غفلت و ناخواسته، تکمیل‌کننده‌ی پازل دشمنان نظام جمهوری اسلامی نباشند.

الف) روحانیون: مقام معظم رهبری خطر نفوذ دشمن در نیروهای انقلابی با لباس عوضی را این‌گونه هشدار می‌دهند: «مراقب نفوذ دشمن در درون مجموعه‌ی بسیج باشید. این را توجه داشته باشید؛ گاهی یک آدم فاسد، گاهی یک آدم ناباب لباس عوضی میپوشد، خودش را در یک مجموعه‌ای جا می‌کند، لباس روحانی میپوشد می‌آید خودش را در [کسوت] روحانیون جا می‌زند. آدم فاسد، آدم ناباب میتواند در کسوت روحانی دربیاید، میتواند در کسوت بسیجی دربیاید؛ حواستان به این هم باشد، این هم یک توصیه.»

معظم له به این مسأله اشاره می‌کنند که از نظر دشمن، کلیت روحانیت مخل و مضر و مزاحم است؛ چون روحانیت پایبند به معارف دینی است. (۱۳۸۸/۱۰/۲۹؛ بیانات در دیدار علما و روحانیون کرمان) تضعیف این پشتوانه‌ی معنوی انقلاب در چشم مردم، یکی دیگر از اهداف حمله دشمنان به روحانیت است. (پیام به مناسبت اولین سالگرد ارتحال امام ۱۳۶۹/۳/۱۰)

از منظر رهبر انقلاب، تحجّر و واپسگرایی در میان روحانیون و یا خدای نخواستگانه توجه به منافع شخصی و دنیاطلبی و روی آوردن به زیورهای مادی و سوء استفاده از مکانات اجتماعی، خطرش برای روحانیت، کمتر از حملات دشمن نیست؛ بلکه به مراتب از آن بیشتر است. (پیام به مناسبت اولین سالگرد ارتحال امام ۱۳۶۹/۳/۱۰)

ایشان خطاب به روحانیت اصیل و انقلابی می‌فرمایند: «...اینها با یک یک شما نه تنها مخالفند، بلکه دشمن اند. به هر کدام از شماها به چشم منبعی برای روشنگری و افشاگری نگاه میکنند؛ که اگر

این منبع فعال شود و کار بکند و باطن و استعداد و ظرفیت خودش را بروز دهد، کار بر استکبار دشمن دشوار خواهد شد. از نظر آنها هر یک شما بالقوه یک امام خمینی هستید...» (بیانات در دیدار علما و روحانیون استان همدان ۱۳۸۳/۴/۱۵)

هشدار بعدی ایشان متوجه مرجعیت است. مرجعیتی که با آگاهی از شرایط زمانه، فریب دشمنان را نمی‌خورد و نقش هدایت‌گری خویش را ایفا می‌کند: «یکی از برکات مهم الهی برای این کشور، وجود مراجع آگاه است. مرجع تقلید آگاه، برای مردم از هر نعمتی بالاتر است. مرجع تقلید آگاه، مرجعی که فریب نمی‌خورد، مرجعی که ذهن او را تبلیغات دشمن نمیسازد، مرجعی که تحلیل سیاسی خود را از رادیو اسرائیل نمیگیرد، خیلی ارزش دارد.» (بیانات در جمع بسیجیان به مناسبت هفته بسیج ۱۳۷۶/۹/۵)

ب) دانشگاهیان: در مورد مجموعه‌ی دانشگاه (اساتید و دانشجویان) رهبری معتقدند که دشمنان می‌خواهند اعتماد به نفس را از دانشگاهی بگیرند، می‌خواهند فکرها و تئوریهای ترجمه‌ای را وارد محیط دانشگاه کنند و به مغز دانشجو و استاد رسوخ دهند و آنها را از ایمان و دلبستگیهای مردم جدا کنند. (بیانات و پرسش و پاسخ در جمع دانشجویان و اساتید دانشگاه صنعتی امیرکبیر ۱۳۷۹/۱۲/۹)

همچنین سعی دشمن این است که در محیط دانشجویی و در دانشگاهها، با ایجاد تشنج، با ایجاد ناامنی، به اسم شعار، به اسم تظاهرات و...، کلاس‌ها را از فعالیت و نشاط و تلاش بیندازند و استاد و دانشجو را بیکار کنند. (بیانات در اجتماع زائران امام رضا (ع) در مشهد؛ ۱۳۷۹/۰۱/۰۶)

یکی دیگر از هشدارهای معظم له به دانشگاهیان؛ توجه به تلاش دشمن در منحرف کردن دانشگاه از دین و روحیه‌ی انقلابی است. (پیام به مناسبت بازگشایی دانشگاهها، ۱۳۷۸/۰۷/۰۶)

در نهایت ایشان این‌گونه هدف اصلی دشمن از حمله به نهاد دانشگاه را بیان می‌کنند: «من قصدم این نیست که مناقب دانشگاه را در جمع دانشگاهی‌ها بگویم؛ من از این می‌خواهم یک نتیجه‌ای بگیرم. دشمن ما از این مرکز قدرت‌افزایی غافل نیست و غافل نخواهد بود؛ این را همه بدانیم. هرچیزی که مایه‌ی عزت کشور و عزت ملت و ایستادگی ملت و استقامت ملت است، بدون شک آماجی از آماجهای دشمن است. احساس دینی، احساس انقلابی، استقلال‌طلبی و هرچه که در این زمینه هست، از جمله با این بیانی که عرض شد، دانشگاه آماج دشمن است. در دانشگاه چه کار می‌خواهند بکنند؟ دشمن علی‌القاعده دو تا کار را برای دانشگاه ما برنامه‌ریزی میکند: یکی علم‌زدایی، یکی دین‌زدایی» (بیانات در دیدار اساتید دانشگاهها، ۱۳۹۰/۰۶/۰۲)

ج) مسئولین: مقام معظم رهبری نفوذ موریانه‌وار دشمنان در بدنه‌ی مسئولین نظام، برای فروریختن پایه‌های نظام از درون را یک مسأله‌ی بسیار مهم دانسته و در این باب می‌فرماید: «یک مسئله مسئله‌ی نفوذ است؛ نفوذ. ما این مسئله‌ی نفوذ را در قضیه‌ی برجام و پس از برجام مطرح کردیم؛ این خیلی مسئله‌ی عجیب و خیلی مسئله‌ی مهمی است. کسانی که در مسائل گوناگون دسترسی به اطلاعات دارند، خوب میدانند که چه دامی برای کشور گسترده‌اند یا میخواهند بگسترانند برای نفوذ کردن در حصن و حصار اراده و فکر و تصمیم ملت ایران، با انحاء مختلف تدابیر و سیاستها و توطئه‌ها؛ این الان در جریان است؛ مردم در باب انتخابات باید خیلی متوجه این باشند. اگر فرض کنیم عنصر نفوذی به شکلی وارد مجلس شورای اسلامی بشود یا وارد مجلس خبرگان بشود یا در ارکان دیگر نظام نفوذ بکند، مثل موریانه از داخل می‌چود و پایه‌ها را سست میکند و فرو میریزد؛ قضیه این جور است.» (بیانات در دیدار ائمه جمعه سراسر کشور، ۱۳۹۴/۱۰/۱۴)

همچنین نفوذ موردی در میان افراد موثر و مسئولین برجسته با هدف تغییر تصمیمات مهم و اساسی نظام، یکی دیگر از اقسام نفوذ دشمن در میان مسئولین است: «نفوذ موردی خیلی نمونه دارد، معنایش این است که فرض کنید شما یک دم‌دستگاهی دارید، یک مسئولی هستید؛ یک نفر را با چهره‌ی آرایش شده، بزک شده، با ماسک در مجموعه‌ی شما بفرستند؛ شما خیال کنید دوست است درحالی که او دوست نیست، تا او بتواند کار خودش را انجام بدهد؛ گاهی جاسوسی است که این کمترینش است؛ یعنی کم‌اهمیت‌ترینش جاسوسی است، خبرکشی و خبردهی است؛ گاهی کارش بالاتر از جاسوسی است، تصمیم شما را عوض میکند. شما یک مدیری هستید، یک مسئولی هستید، تصمیم گیر هستید، میتوانید یک حرکت بزرگ یا مؤثری انجام بدهید، اگرچنانچه این حرکت را این جور انجام بدهید این به نفع دشمن است، او می‌آید کاری میکند که شما حرکت را این جور انجام بدهید؛ یعنی تصمیم‌سازی. در همه‌ی دستگاه‌ها سابقه هم دارد؛ فقط هم دستگاه‌های سیاسی نیست، دستگاه‌های روحانی و دینی و مانند اینها هم همیشه وجود داشته.» (بیانات در دیدار فرماندهان گردان‌های بسیج، ۱۳۹۴/۰۹/۰۴)

یکی دیگر از اقسام نفوذ دشمنان در مسئولین، نفوذ سیاسی با هدف تغییر جهت‌گیری در مراکز تصمیم‌ساز و تصمیم‌گیر است: «نفوذ سیاسی هم این است که در مراکز تصمیم‌گیری، و اگر نشد تصمیم‌سازی، نفوذ بکنند. وقتی دستگاه‌های سیاسی و دستگاه‌های مدیریتی یک کشور تحت تأثیر

دشمنان مستکبر قرار گرفت، آن‌وقت همه‌ی تصمیم‌گیری‌ها در این کشور بر طبق خواست و میل و اراده‌ی مستکبرین انجام خواهد گرفت؛ یعنی مجبور میشوند. وقتی یک کشوری تحت نفوذ سیاسی قرار گرفت، حرکت آن کشور، جهت‌گیری آن کشور در دستگاه‌های مدیریتی، بر طبق اراده‌ی آنها است؛ آنها هم همین را میخواهند. آنها دوست نمیدارند که یک نفر از خودشان را بر یک کشوری مسلط بکنند، مثل آن چیزی که در اواخر قرن ۱۹ و اوایل قرن ۲۰ در هند این کار را کردند؛ از خودشان آنجا مأمور داشتند؛ یک نفر از انگلیس رئیس هند بود. امروز این امکان‌پذیر نیست؛ برای آنها بهتر این است که از خود آن ملت کسانی در رأس آن کشور باشند که مثل آنها فکر کنند، مثل آنها اراده کنند، مثل آنها و بر طبق مصالح آنها تصمیم بگیرند؛ این نفوذ سیاسی است. [هدف این است که] در مراکز تصمیم‌گیری نفوذ کنند، اگر نتوانستند در مراکز تصمیم‌سازی [نفوذ کنند]؛ زیرا جاهایی هست که تصمیم‌سازی میکند. اینها کارهایی است که دشمن انجام میدهد.» (بیانات در دیدار فرماندهان سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، ۱۳۹۴/۰۶/۲۵)

یکی دیگر از اهداف دشمنان، نفوذ دادن افراد مخالف تفکرات امامین انقلاب و اصول نظام، در مناصب تاثیرگذار است که البته رهبری انقلاب این مورد را نشدنی عنوان می‌کند: «همّت دشمن این است که عناصر بیگانه را به داخل بدنه‌های حکومت نفوذ دهد. ممکن است دشمن بتواند یا توانسته باشد عناصری را به داخل مجموعه‌ی مسئولان نفوذ دهد، یا عناصر ضعیف و سست همّتی را به سمت خود جلب کند؛ اما این به هیچ وجه به کار دشمن نخواهد خورد؛ چون اصول امام، اصول انقلاب و پایه‌های مستحکم آن مورد قبول مسئولان نظام و قوای سه‌گانه و همه‌ی دست‌اندرکاران اصلی این کشور است و پشتوانه‌ی محکم آن هم این ملت بزرگ است. هر که از این راه تخطی کند به سقوط خود کمک کرده است.» (بیانات در سالگرد ارتحال حضرت امام خمینی (ره) ۱۳۸۲/۰۳/۱۴)

ایشان همچنین معتقدند آنجایی که مسئولان در غیر مسائل اصلی نظام در مسائل کاری، اداری، فهم یک قانون با هم اختلاف نظری دارند، نباید این اختلاف نظر جلو چشم مردم قرار گیرد و به کوی و بازار کشیده شود. اختلاف نظر نباید نشاندهنده‌ی اختلاف مسئولان باشد. چون مردم را مأیوس و نگران و دشمن را خوشحال میکند. همچنین یکی از چیزهایی که دشمن را شاد میکند، همین است که در هر شهر و گوشه‌ای، شروع به خدشه دار کردن تصمیمات مسئولان قضایی،

مسئولان شهری و مسئولان استانی کنند. این کار، دشمن را خوشحال میکند. (بیانات در اجتماع مردم اصفهان، ۱۳۸۰/۰۸/۰۸)

د) مطبوعات و اصحاب رسانه: به عقیده‌ی معظم له، اصحاب قلم اگر رعایت تقوای الهی را نداشته باشند و از نظر فکری نیز تحت تاثیر افکار دشمنان قرار گرفته باشند، عامل بسیاری از مشکلات کشور خواهند شد. از همین رو دشمنان حساب ویژه‌ای روی این قشر از جامعه باز کرده است. تفرقه افکنیها، اختلاف افکنیها، تشنج آفرینیها، تشویش افکار عمومی، ناامید کردنها، یأس پرانیها، چهره سازی عناصر وابسته و مرید دشمن، از نظر انداختن عناصر مفید و مؤمن و مخلص و دلسوز از اقدامات برخی قلم‌هاست. (بیانات در دیدار با جوانان، ۱۳۷۹/۰۲/۰۱)

از منظر ایشان کسی که قلم به دست میگیرد، باید تقوا، صداقت، عفاف و انصاف نسبت به دیگران جزو طبیعت ثانوی اش بشود. من در صحبتی که اوایل امسال کردم، گفتم که بعضی از روزنامه ها پایگاه دشمنند. بعضی افراد تعجب کردند! من اخیرا شنیدم که اسناد سازمان سیا در خصوص نقش آن سازمان در مطبوعات قبل از ۲۸ مرداد منتشر شده است. (در جلسه پرسش و پاسخ در جمع دانشجویان و اساتید دانشگاه صنعتی امیرکبیر؛ ۱۳۷۹/۱۲/۹)

همچنین ایشان معتقدند که اگر دشمنان اسلام و انقلاب و نظام اسلامی، مطبوعات را در دست بگیرند یا در آن نفوذ کنند؛ خطر بزرگی، امنیت و وحدت و ایمان مردم را تهدید خواهد کرد. (نامه به نمایندگان مجلس شورای اسلامی در خصوص قانون مطبوعات، ۱۳۷۹/۰۵/۱۵)

۳. راه‌های نفوذ دشمنان در اقشار اصلی

الف) روحانیون: به طور کلی، راه‌های نفوذ دشمنان در روحانیون جمهوری اسلامی می‌تواند شامل موارد زیر باشد:

۱. ترویج ایدئولوژی‌های انحرافی: ایدئولوژی‌های افراطی و تشدیدگرایی به نحوی ممکن است جذابیتی برای برخی روحانیون داشته باشد و آنها را از مسیر معتدل، دور کند. تفکرات مربوط به انجمن حجّیه، شیعه انگلیسی و آمریکایی و... برخی از انواع تفکرات غلط در زمینه ایدئولوژی دینی است که می‌تواند باعث انحراف روحانیون از مسیر اسلام اصیل شیعی شود.

۲. فساد و رشوه: به‌واسطه بخشیدن مزایا و فرصت‌های مالی و رسانه‌ای و اقامت در کشورهای خصم به روحانیون، دشمنان ممکن است وابستگی آن‌ها به خود را افزایش دهند و در موارد مورد نیاز از آن‌ها در راستای منافع خویش، استفاده کنند.

۳. عدم آگاهی و تحقیق نکردن: اگر افراد در مورد عقاید و اعتقادات دینی خود به طور کافی تفکر نکنند و به تحقیق و پژوهش در این زمینه نپردازند، ممکن است آسان‌تر فریب بخورند و تحت تأثیر تلاش‌های دشمنان قرار گیرند. چنان‌که شاهد هستیم که اکثر افراد منحرفی که به دشمن نیز پناه برده‌اند؛ از ضعف علمی رنج می‌برند.

۴. استفاده از تفرقه‌افکنی: دشمنان ممکن است با استفاده از تفرقه‌افکنی و با ساخت تنش‌ها و تنازعات درونی، بین اعضای روحانیت، تمایز و دیدگاه‌های مختلف ایجاد کنند.

ب) **دانشگاهیان:** در دنیای امروز کشورها نمی‌توانند دیواری به دور خود بکشند و از برخورد فرهنگ جامعه خود با فرهنگ‌های بیگانه در امان باشند. اگر فرهنگ جامعه‌ای توان خود را از دست بدهد و مردم از فرهنگ خود گسسته شوند قدرت درست اندیشیدن از آنها سلب می‌گردد و در این دریای ارتباطات غرق می‌شوند.

تقویت باورهای دینی و پی‌ریزی بینشی درست در زمینه تعالیم دینی و سیاسی می‌تواند چون سنگری نفوذناپذیر مردم (به خصوص دانشگاهیان) را در برابر بمب باران فرهنگی دشمن محافظت نماید و سود جویان غرب را ناکام و ناامید سازد و مردم را به جهت‌گیری صحیح رفتاری رهنمون شود و از کژروی و ناهنجاری‌ها باز دارد. (ولی زاده، ۱۳۸۸: ۴۲)

علل و راه‌های نفوذ دشمنان در دانشگاهیان به شرح ذیل است:

۱. عدم آگاهی: عدم آگاهی و کمبود اطلاعات صحیح در مورد اهداف و فعالیت‌های دشمنان می‌تواند به محیط مستعدی برای نفوذ در رأی دانشجویان تبدیل شود. برخی از دانشجویان به دلیل عدم آگاهی در مورد تهدیدها و استراتژی‌های دشمنان در معرض خطر قرار می‌گیرند.
۲. انتقال ایدئولوژی: دشمنان ممکن است از روش‌های تبلیغاتی و آموزشی برای منتقل کردن ایدئولوژی‌های خاص به دانشجویان استفاده کنند. با ارائه مفاهیم منحرف و ناصحیح، ایدئولوژی‌های غیر قابل قبول یا سعی در ترویج دیدگاه‌های سیاسی خاص، آنها می‌توانند بر روی اذهان و قلوب جوانان دانشجوی، تأثیر بگذارند.

۳. فشار گروه‌ها و سازمان‌ها: برخی سازمان‌ها و گروه‌های داخل یا خارج از دانشگاه ممکن است با استفاده از فشارهای اجتماعی، اقتصادی یا سیاسی تلاش کنند تا بر دانشجویان تأثیر بیشتری بگذارند. آن‌ها می‌توانند با بهره‌برداری از افرادی که در انتخابات دانشجویی دارای تأثیر هستند یا از طریق ارائه امکانات یا همکاری در فعالیت‌های دانشجویی، نفوذ خود را تقویت کنند.

۴. استفاده از رسانه‌ها و فضای مجازی: رسانه‌ها و فضای مجازی می‌توانند ابزاری برای نفوذ در بین دانشجویان باشند. ترویج ایده‌ها و دیدگاه‌های خاص از طریق رسانه‌ها و شبکه‌های اجتماعی می‌تواند تأثیراتی بر رأی و رفتار دانشجویان داشته باشد.

آگاهی و آموزش، توسعه اندیشه‌های منطقی، تقویت هویت فرهنگی، ایجاد فضایی مناسب برای بحث و تبادل نظر و... از جمله مواردی است که به نظر می‌رسد بتواند مانع نفوذ دشمن در دانشجویان شود.

ج) مسئولین: علل و راه‌های نفوذ دشمنان در مسئولین به شرح ذیل است:

۱. جوانب مالی: پول و مسائل مادی می‌تواند افراد را متقاعد کند تا اطلاعات یا تصمیمات را لو دهند و به منافع شخصی خود بپردازند. مسئولی که معنویات را در خود تقویت نکرده باشد و بهره‌چندانی از اخلاق نیز نداشته باشد، در بزنگاه‌ها به راحتی به مهره دست نشانده دشمن تبدیل شده و در راستای منافع دشمن گام بر می‌دارد.

۲. درج مطالب تحریفی یا تهدیدات: دشمنان ممکن است مطالب تحریفی در مورد مسئولین منتشر کنند یا تهدید کنند که اطلاعات خاصی را از آنها در اختیار دارند و اگر آن اطلاعات منتشر شود، رسوایی برای آنها ایجاد می‌شود. بنابراین زندگی پاک و اخلاق مدارانه‌ی مسئولین می‌تواند تا حد زیادی از این مسأله پیشگیری کند.

۳. ضعف امنیتی: نقص‌های امنیتی در محافظت از اطلاعات و سیستم‌های مسئولین می‌تواند دشمنان را قادر سازد تا به طور غیرمجاز به اطلاعات محرمانه دسترسی پیدا کرده و سپس با تهدید یا تطمیع مسئول مربوطه، از او در راستای اهداف خود استفاده کنند.

د) مطبوعات و اصحاب رسانه: نفوذ دشمنان در مطبوعات دارای عوامل مختلفی است که می‌تواند باعث شود آنها بتوانند درجهتی خاص، تاثیرگذاری داشته باشند. برخی از اسباب و راه‌های نفوذ دشمنان در مطبوعات عبارتند از:

۱. انتشار اخبار تقلبی: دشمنان می‌توانند با منتشر کردن اخبار تقلبی از طریق رسانه‌ها، تلاش کنند تا عقاید جمعی را تغییر دهند و یا دلبستگی به حکومت را ضعیف کنند. این اخبار معمولاً به شکل ترویجی و در فضای مجازی درج می‌شوند تا نظرات بیشتری را به خود جلب کنند.

۲. هجوم جبران ناپذیر: برخی از دشمنان مطبوعات را مورد هدف خود قرار می‌دهند و با حملات سایبری، اطلاعات حساس را به آنها نفوذ می‌دهند. این عمل، منجر به اختلاس اطلاعات و آسیب رساندن به اعتماد عمومی نسبت به مطبوعات می‌شود.

تقویت امنیت داخلی مطبوعات و رسانه‌ها می‌تواند کمک کند تا نفوذ دشمنان را به حداقل برساند. این شامل آموزش کارکنان، استفاده از فایروال و نرم افزارهای امنیتی است. همچنین ایجاد چارچوب قانونی محکم و الزامات دقیق برای رسانه‌ها می‌تواند به واکنش نسبت به اقدامات نفوذی بیشتر کمک کند.

مطبوعات باید اطمینان حاصل کنند که اخباری که منتشر می‌کنند صحیح و قابل اعتماد هستند. این نیاز به تحقیقات دقیق و صحیح و همچنین استفاده از منابع معتبر و قابل اعتماد دارد. آموزش جامعه در مورد روش‌های تشخیص اخبار دروغ و تقلبی نیز می‌تواند به کاهش تأثیر این نوع اخبار کمک کند.

۴. توصیه‌های رهبری برای پیشگیری از نفوذ دشمن

مقام معظم رهبری همواره توصیه‌هایی را به اقشار و اصناف گوناگون مردم، جهت پیشگیری از ضربه‌ی دشمن به ایشان، می‌کنند که در این قسمت اهم آن‌ها مورد بررسی قرار خواهد گرفت.

هوشیاری و عدم غفلت از دشمنی دشمنان، باور به نفوذ و تهاجم فرهنگی، مدیریت فرهنگ بر اساس شعارها و مبانی انقلاب و مقابله با استحاله، مهمترین توصیه‌های مقام معظم رهبری برای پیشگیری از نفوذ دشمنان است. (خانجانی، ۱۳۹۸: ۱۵)

الف) روحانیت

روحانیت انقلابی همواره در خط مقدم مقابله‌ی با تهاجم فکری و فرهنگی دشمنان انقلاب اسلامی، بوده است. همچنین نقش بی‌بدیل ائمه جمعه در مبارزه با دشمنان را نباید نادیده گرفت. رهبری معتقدند نمازهای جمعه در هرجایی از نقاط کشور، بخشی از کار دستگاه رهبری این کشور

را انجام میدهند، مردم را توجیه میکنند، به استقامت در راه وادار مینمایند، از اشتباهات دور نگه میدارند، ذهن مردم را با معارف لازم آشنا میکنند دشمنان را نسبت به نفوذ در اذهان مردم مأیوس میکنند، از اینکه دشمن بتواند روی مردم اثر سوء بگذارد، مانع میشوند و مردم را به حرکت و تلاش در مجموعه ی کلی نظام وادار میکنند. (بیانات در دیدار ائمه ی جمعه ی سراسر کشور، ۱۳۶۹/۳/۷)

۱) تلاش و کوشش و ایجاد آمادگی برای مقابله با دشمنان: رهبری در این زمینه می‌فرماید: «کار شما کار پیغمبران است؛ هم حرفتان سبز خواهد شد و بلاشک پیش خواهد رفت، هم توفیقات الهی شامل حالتان خواهد بود یعنی خدای متعال کمکتان میکند: اَنَا لَنْ نَصُرَ رُسُلَنَا وَ الَّذِینَ آمَنُوا فِی الْحَیْوَةِ الدُّنْیَا؛ (۵) خداوند نصرت میکند شما را -این هم یک بخش دیگر- و همچنین مثل انبیا بلاشک دشمنان و مخالفین و معارضینی هم خواهید داشت، پس همان وضعیست است؛ خود را برای آن آماده کنید. همه ی شما هم جوان هستید، بعد از این ان شاء الله شاید شصت سال، هفتاد سال شما وقت دارید که زندگی کنید و کار کنید و تلاش کنید. خودتان را آماده کنید برای پنجاه سال، شصت سال، هفتاد سال تلاش کردن و کار کردن و زحمت کشیدن، و بدانید که در پایان این راه، دنیا دگرگون خواهد شد بر اثر تلاش شما و بدون تردید به سمت مطلوب پیش خواهد رفت؛ حتماً این جور خواهد شد.» (بیانات در دیدار طلاب حوزه‌های علمیه استان تهران، ۱۳۹۶/۰۶/۰۶)

۲) ورود آگاهانه در مسائل سیاسی: روحانیت آگاه و بیدار، هرگز فریب دشمنان را در زمینه اسلام جدای از سیاست نمی‌خورد و با ورد صحیح خود در متن وقایع سیاسی جامعه، اثربخشی و هدایت‌گری می‌کند.

«در اینجا یک مغالطه‌ای هست که باید به آن اشاره کنم. ممکن است بعضی بگویند اگر حوزه‌های علمیه وارد مسائل جهانی، مسائل سیاسی، مسائل چالشی نمیشدند، اینقدر دشمن نمیداشتند و محترم‌تر از امروز بودند. این مغالطه است. هیچ جمعی، هیچ نهادی، هیچ مجموعه‌ی باارزشی به خاطر انزوا و کناره‌گیری و گوشه‌نشینی و خستی حرکت کردن، هرگز در افکار عمومی احترام‌برانگیز نبوده است، بعد از این هم نخواهد بود. احترام به مجامع و نهادهای بی‌تفاوت و تنزه‌طلب که دامن از مسائل چالشی برمیچینند، یک احترام صوری است؛ یک احترام در معنا و در عمق خود بی‌احترامی است؛ مثل احترام به اشیاء است، که احترام حقیقی محسوب نمیشود؛ مثل احترام به تصاویر و تئاتیل و صورتهاست؛ احترام محسوب نمیشود. گاهی این احترام، اهانت‌آمیز هم هست؛ همراه با تحقیر باطنی آن کسی است

که تظاهر به احترام میکند. آن موجودی که زنده است، فعال است، منشأ اثر است، احترام برمی‌انگیزد؛ هم در دل دوستان خود، و هم حتی در دل دشمنان خود. دشمنی میکنند، اما او را تعظیم میکنند و برای او احترام قائلند.» (بیانات در دیدار طلاب و فضلا و اساتید حوزه علمیه قم، ۱۳۸۹/۰۷/۲۹)

ج) بی طرف نبودن روحانیت در وقایع ملی و بین‌المللی: «بی‌طرف ماندن روحانیت در مسائل چالشی اساسی، موجب نمیشود که دشمن روحانیت و دشمن دین هم بی‌طرف و ساکت بماند؛» و من نام‌لم‌ینم عنه». اگر روحانیت شیعه در مقابل حوادث خصمانه‌ای که برای او پیش می‌آید، احساس مسئولیت نکند، وارد میدان نشود، ظرفیت خود را بروز ندهد، کار بزرگی را که بر عهده‌ی اوست، انجام ندهد، این موجب نمیشود که دشمن، دشمنی خود را متوقف کند؛ بعکس، هر وقت آنها در ما احساس ضعف کردند، جلو آمدند؛ هر وقت احساس انفعال کردند، به فعالیت خودشان افزودند و پیش آمدند. غربی‌ها ظرفیت عظیم فکر شیعه برای مواجهه‌ی با ظلم جهانی و استکبار جهانی را از مدت‌ها پیش فهمیده‌اند؛ از قضایای عراق، از قضایای تنباکو؛ لذا آنها ساکت بشو نیستند؛ آنها به تجاوز خود، به پیشروی خود ادامه می‌دهند. سکوت و بی‌طرفی علما و روحانیون و حوزه‌های علمیه به هیچ وجه نمیتواند دشمنی دشمن را متوقف کند. بنابراین حرکت حوزه‌های علمیه، بی‌طرف نماندن حوزه‌های علمیه در قبال حوادث جهانی، در قبال مسائل چالشی ملی و بین‌المللی یک ضرورتی است که نمیشود از آن غافل شد.» (همان)

ب) دانشگاهیان

۱) نترسیدن از دشمنان: رهبری در این باره با ذکر روایتی از رسول مکرّم اسلام (ص) می‌فرماید: «لا تصلح عوام هذه الأمة الا بخواصها قیل یا رسول الله و من خواصها قال العلماء؛» اول علما را ذکر کرد، بعد چند دسته‌ی دیگر را. بنابراین اساتید دانشگاه، فرزندان و نخبگان علمی در هر کشوری میتوانند سررشته‌دار حرکت مردم شوند؛ البته به شرط اخلاص، به شرط شجاعت، به شرط نترسیدن از دشمنان. اگر ترس آمد، اگر طمع آمد، اگر غفلت آمد، اگر تنبلی آمد، کار خراب خواهد شد. اگر ترس نبود، شجاعت بود، اگر طمع نبود، اگر غفلت نبود، هوشیاری و بیداری بود، آن وقت کار درست خواهد شد.» (بیانات در دیدار شرکت‌کنندگان در اجلاس جهانی اساتید دانشگاه‌های جهان اسلام و بیداری اسلامی، ۱۳۹۱/۰۹/۲۱)

۲) **جلوگیری از سوءاستفاده دشمنان از مطالبات بحق جریانات دانشجویی:** «مراقبت کنید دشمن نتواند از مطالبه‌ی بحق شما سوء استفاده کند؛ هم در صورت‌بندی مسئله، هم در راه حلی که ارائه می‌دهید، سعی کنید با دشمن وجه مشترک و مانند اینها پیدا نکنید؛ مخرج مشترک پیدا نکنید با دشمن؛ [چون] او هم موضوعات را مطرح میکند دیگر، او هم مشکلات را مطرح میکند، هم صورت مسئله را او مطرح میکند، هم به‌اصطلاح علاج را و نتیجه‌گیری را مطرح میکند. شما صورت مسئله‌تان هم با او باید فرق داشته باشد، نتیجه‌گیری‌تان هم با او باید بکلی فرق داشته باشد، چون او دشمن است دیگر، او مُغرض است و از روی خیرخواهی انجام نمیدهد کار را.» (دیدار با دانشجویان، ۱۴۰۱/۰۲/۰۷)

۳) **عدم ناامیدی در مسیر رسیدن به قله:** «در دوران دفاع مقدس و در حالی که عده‌ای اصرار داشتند که نمی‌شود در مقابل تجاوز دشمن ایستادگی کرد، جوانان هم‌سن و سال شما با همت خود کشور را نجات دادند و با آزاد کردن خرمشهر دنیا را متحیر کردند. البته بعضی از افراد نسل‌های گذشته، با دچار شدن به خطا و ناامیدی، از میدان خارج یا با دیگران همصدا شدند، بنابراین مراقب باشید که هیچ‌گاه به قله و آرمان‌ها پشت نکنید.» (همان)

۴) **ایجاد امید توسط اساتید در بدنه دانشجویی:** حضرت آیت الله خامنه‌ای اساتید دانشگاهها را به دمیدن روح امید در دانشجویان توصیه مؤکد می‌کنند: «دشمن و جریانی در داخل به دنبال ایجاد یأس است. در مقابل این جریان خائن و خبیث بایستید و امید ایجاد کنید.» (دیدار با اساتید دانشگاه‌ها، ۱۳۹۶/۰۳/۰۸)

ج) مسئولین

۱) **عدم انفعال و یأس از رحمت خدا:** «انفعال. انفعال نقطه‌ی مقابل مغرور شدن است که آن هم بیماری است، آن هم آسیب است، آن هم بیچاره‌کننده است. انفعال یعنی چه؟ یعنی روحیه‌ی ضعیف، خود را ناتوان پنداشتن، ناتوان‌پنداری خود، احساس کنند که دیگر [نمیتوانند]. احساس بن‌بست در امور، احساس عدم امکان فرج، انفعال است. یأس از رحمت الهی یکی از آثار این [انفعال] است که یکی از گناهان کبیره است. لَأَتَّأَسُوا مِنْ رَوْحِ اللَّهِ؛ (۲۴) از گناهایی که ذکر میکنند جزو گناه‌های کبیره است، یأس از رحمت الهی است. این ناشی از انفعال است که انسان احساس بن‌بست کند و بگوید دیگر هیچ کار نمیشود کرد؛ این سمّ خطرناکی است. برای مدیر یک مجموعه، برای مسئول یک

مجموعه واقعاً سم است که احساس بن‌بست کند. و دشمنان هم خیلی روی این سعی میکنند و القاء میکنند این معنا را؛ به همه‌ی ماها، [به شکلها و] جورهای مختلف؛ با ملاقات، با گفتگو، با شعار، با مصاحبه، با خبر، با بعضی از فعالیت‌های عملیاتی سعی میکنند در طرف مقابل خودشان — حالا هر کسی که هست — ایجاد یأس و انفعال و بن‌بست و مانند اینها بکنند. این هم این [آسیب] است.» (بیانات در دیدار مسئولان نظام، ۱۴۰۱/۰۱/۲۳)

۲) **مراقبت نسبت به تحرکات دشمن:** «این تقوا، تقوای در مقابل دشمن است. یعنی مراقب بودن؛ مراقب دشمن، مراقب حرکت او، مراقب حرکت خودتان در مقابل او، مراقب مانور او و تحرکاتی که دارد، مراقب کاری که از شما صادر میشود که ممکن است حاکی از غفلت شما باشد؛ تقوا یعنی این. این چیزی که امیرالمؤمنین میفرماید: «انَّ أَخَا الْحَرْبِ الْأَرْقُ وَ مَنْ نَمَّ لَمْ يَنْمَ عَنْهُ» (نهیج البلاغه، نامه ۶۲) یعنی بیدار بودن، حواس جمع بودن؛ تقوا در اینجا این است. همان معنای عمومی تقوا است، منتها شکلش در اینجا به این صورت است: مراقب دشمن باشید. در هر مسئله‌ای این است؛ در دیپلماسی تقوا لازم است، در امور اقتصادی تقوا لازم است، در مسئله‌ی امنیت تقوا لازم است، در همه‌ی اینها تقوا لازم است؛ در مسائل گوناگون؛ و در هر کدامی هم تقوا به تناسب خود آن است. با کمک پروردگار، از خدای متعال کمک خواستن و مراقبت دقیق را انجام دادن. خب این حالا دستور پروردگار.» (همان)

۳) **توجه به عمق توطئه‌های دشمنان:** «موضوع بعدی، توطئه‌ی دشمنان برای داخل کشور ما است؛ توطئه‌هایی بوده، توطئه‌هایی هم خواهد بود. در اغتشاشات پاییز گذشته، اینها مسئله‌ی زن را بهانه کردند، هیاهو راه انداختند؛ پشت قضیه هم دستگاه‌های جاسوسی دشمنها بودند، [یعنی] دولتهای غربی؛ آن کشورهایی که خودشان در مسئله‌ی زن بشدت متهمند. اخیراً اعلام کردند در فلان کشور اروپایی پلیس گفته که زنها، شبها تنها به خیابان نروند، با مرد بروند! یعنی برای زن امنیت وجود ندارد. در بعضی از مراکز اردوهایی که زن و مرد آنجا هستند، زنها نیمه‌شب برای دستشویی جرئت نمیکند بروند. در نیروهای نظامی شان یک جور، در کوچه و بازارشان یک جور. آن وقت در قضیه‌ی زن، اینها به جمهوری اسلامی که برترین شأن را برای زن قائل است ایراد میگیرند و خط و نشان میکشند و حرف میزنند!» (بیانات در دیدار مسئولان نظام، ۱۴۰۲/۰۱/۱۵)

د) مطبوعات و اصحاب رسانه

۱) **عدم تکرار حرف دشمنان:** «حرفهای تبلیغاتی دشمن را ما خواهش میکنیم بعضیها در این روزنامه‌ها و مطبوعات و رسانه‌ها تکرار نکنند. دشمن یک حرفی میزند برای اینکه روحیه ملت ایران را تضعیف کند، یک وقت میبینیم در داخل هم، یک نفری بلند میشود همان حرف را تکرار میکند؛ همان دروغ را، همان حرف خلاف را او هم به خاطر رضایت دشمن یا به خاطر عدم تحلیل درست از مسائل بیان میکند.» (خطبه‌های نماز عید فطر، ۱۳۹۷/۰۳/۲۵)

۲) **عدم ایجاد فضای جنجالی در کشور:** «سفارش به جریانهای سیاسی و مطبوعاتی؛ یک توصیه به برادران و مسئولان جریانهای سیاسی و مطبوعاتی داریم. مراقب باشید؛ فضای جنجالی در کشور به نفع کشور نیست. بعضیها روی اعصاب مردم اینقدر راه نروند - که آدم مشاهده میکند - امنیت فکری و ذهنی برای مردم مهم است؛ فضای دعوا و فضای اختلاف را افزایش ندهند، تشدید نکنند. حرفهای دشمنان را هم مرتب تکرار نکنند. بنده هرروز مبالغ زیادی روزنامه نگاه میکنم - مثل خیلی از چیزهای دیگری که زیاد میخوانم - گاهی یک حرفهایی، یک تیتراهایی در روزنامه‌ها [میآید] که باب فلان روزنامه‌ی آمریکایی است؛ اتفاقاً گاهی هم در همان روزنامه‌های آمریکایی و غیر آمریکایی هم هست که آنها هم گاهی برای ما میآید مراقب باشید؛ اینجور درست نیست.» (بیانات در دیدار مسئولان نظام، ۱۳۹۳/۰۴/۱۶)

۳) **مراقبت از ارزشها:** «دشمنان ما بیکار نشستند: از مطبوعات استفاده میکنند، از تبلیغات استفاده میکنند و از روشهای گوناگون تبلیغی استفاده میکنند تا آن ارزشهایی را که ملت به آنها پایبند است و آنها از آن ارزشها خوششان نمیآید، در چشم مردم بشکنند. تلاششان را میکنند. ما هم در عمل نشان دادیم که مطبوعات آزادند؛ این عملکردهایی که از نظر ما بسیار منفی است، وجود دارد؛ اما مطبوعات آزادانه دارند همان کارها را میکنند. این، خود رد عملی کسانی است که معتقدند آزادی بیان نیست؛ نخیر، آزادی بیان، نشانهاش همین مطبوعاتی است که علیه دولت، علیه نظام و علیه سیاستهای کلی، آزادانه هر چه میخواهند مینویسند؛ کسی هم متعرض آنها نمیشود. البته مردم هم به اینها خیلی اعتنایی نمیکند. این، فضل الهی است.» (بیانات در دیدار مردم گرمسار، ۱۳۸۵/۰۸/۲۱)

۴) **کامل نکردن پازل دشمن:** «بنده مکرر به مطبوعات و رسانهها توصیه میکنم که با مسائل کشور مسؤولانه برخورد کنند... دشمن میخواهد مطالب خود را در بین مردم بهدروغ و فریب منتشر کند. ما نباید عامل دشمن شویم و کار دشمن را آسان کنیم و همان چیزی را که او میخواهد در فضای فکری و فرهنگی جامعه ما به وجود آورد، در داخل کشور به وسیله مطبوعات، رسانهها و تریبونها به خورد مردم دهیم. این خطای بسیار بزرگی است. اگر عمداً و با توجه صورت گیرد، خیانت بزرگی است و اگر از روی غفلت باشد، خطای بزرگی است. باید خیلی آگاه و مراقب بود.» (دیدار اعضای ستادهای نمازجمعه سراسر کشور با رهبر انقلاب، ۱۳۸۱/۰۵/۰۵)

نتیجه‌گیری

مهمترین خطر نفوذ فکری و فرهنگی در بدنه نخبگانی جامعه، بی هویتی، سکولاریزه شدن، سیطره و تسلط فرهنگ غربی و استحاله است. (خانجانی، ۱۳۹۸: ۱). در این نوشته سعی گردید تا با بهره‌گیری از دیدگاه‌های ارزشمند رهبر انقلاب در باب دشمن شناسی، مهمترین اقشار مورد هدف دشمنان، راه‌های نفوذ دشمن در این اقشار و توصیه‌های ارزشمند معظم له به این چهار گروه (روحانیون، دانشگاهیان، مسئولان، مطبوعات و اصحاب رسانه)، مورد بررسی قرار گیرد.

تلاش و کوشش و ایجاد آمادگی برای مقابله با دشمنان، ورود آگاهانه در مسائل سیاسی و بی طرف نبودن روحانیت در وقایع ملی و بین‌المللی از مهمترین توصیه‌های رهبری به روحانیت آگاه و دلسوز است.

عدم ترس از دشمن، عدم ناامیدی، جلوگیری از سوءاستفاده دشمنان از مطالبات بحق جریانات دانشجویی و ایجاد امید توسط اساتید در میان دانشجویان، اهم نکات مطرح شده توسط معظم له، خطاب به دانشگاهیان است.

عدم انفعال و یأس از رحمت خدا، مراقبت نسبت به تحرکات دشمن و درک عمق توطئه‌های دشمنان، مهمترین مطالب ایشان خطاب به مسئولین نظام جمهوری اسلامی، در باب دشمن شناسی است.

عدم ایجاد فضای جنجالی در کشور، عامل دشمن نبودن، عدم تکرار حرف دشمنان و مراقبت از ارزش‌ها نیز مهمترین توصیه‌های رهبری به اهالی مطبوعات و رسانه است.

فهرست منابع

- قرآن کریم.
نهج البلاغه.
غررالحکم.
پورفاضلی، سید امیر(۱۳۹۱). دشمن شناسی، تهران: انتشارات انقلاب اسلامی.
خانجانی، قاسم(۱۳۹۸). راه های مقابله با نفوذ فکری و فرهنگی در اندیشه رهبر معظم انقلاب اسلامی
آیت الله خامنه‌ای، مطالعات قدرت نرم، ۹(۲۰)، ۱-۳۰.
راغب اصفهانی، حسین بن محمد(۱۴۱۲ق). المفردات فی غریب القرآن، بیروت: دارالعلم.
ولی زاده، اسماعیل(۱۳۸۸). تهاجم فرهنگی و راههای مقابله با آن، معارف، ۸(۶۹)، ۳۵-۵۰.